

LANDSFORSØGENE 2025

Forsøg og undersøgelser i
Dansk Landbrugsrådgivning

Samlet og udarbejdet af
SEGES Innovation P/S, Planter & Miljø
ved chefkonsulent Jon Birger Pedersen

Aktiviteterne er blandt andet støttet af:

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Fonden for **økologisk** landbrug

Kartoffelafgiftsfonden

Planteafgiftsfonden

Frøafgiftsfonden

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

gudp

Funded by
the European Union
NextGenerationEU

EUDP C

Det Energiteknologiske
Udviklings- og
Demonstrationsprogram

Funded by
the European Union

UDVIKLINGSPULJE
FOR PLANTESEKTOREN

LANDSFORSØGENE 2025

Forsøg og undersøgelser i Dansk Landbrugsrådgivning

Landsforsøgene 2025 er samlet og udarbejdet af SEGES Innovation P/S,
Planter & Miljø ved chefkonsulent Jon Birger Pedersen.

Udgivet

December 2025

Trykkeri

Stibo Complete

Udgiver

SEGES Innovation P/S

Planter & Miljø

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

T +45 8740 5000

E info@seges.dk

Omslag

Foto: Torkild Birkmose, SEGES Innovation

Billedet viser udtagning af prøver til bestemmelse af lattergasemission.

Køb

Bogen kan købes i SEGES Netbutik: www.netbutikken.seges.dk.

Pdf-udgaven af bogen samt tabeller og figurer i bogen kan hentes på
www.landbrugsinfo.dk/oversigten.

Resultaterne i bogen kan frit gengives med tydelig kildeangivelse inkl.
sidetal. F.eks. „Kilde: Landsforsøgene 2025, tabel xx, side yy.“

ISBN 978-87-93051-14-0

ISSN 0900-5293

meters afstand. Randzonen, som var sået ca. 3 uger før (5. august), var kun lidt angrebet, så tidlig såning havde stor effekt. Se figur 4 og fotos.

I det andet forsøg har der været svage angreb, og der blev ikke fundet forskelle i angreb i forskellige afstande fra randzonen.

I England har man i mange år arbejdet med alternative metoder at bekæmpe rapsjordløpper på, da de i nogle områder har så meget resistens mod pyrethroider, at de ikke længere kan bekæmpes. Man angiver at det bedste værn mod rapsjordløpper er tidlig såning og at undgå såning i et tørt såbed samt et ikke for højt plantetal. Det skyldes, at der er mindre indflyvning af rapsjordløpper i tidligt såede marker, og robuste planter bedre kan modstå angreb af både biller og larver. Kålbrot fremmes dog af tidlig såning.

I efteråret 2025 er anlagt fire landsforsøg med tre såtider og effekt på angreb af rapsjordløpper.

Projektet og forsøgene er mere detaljeret beskrevet på LandbrugsInfo i juni 2025.

I landsforsøg i 2024 er også undersøgt effekten af en randzone med vinterryps på angrebene af rapsjordløpper. Der henvises til LANDSFORSØGENE 2024 side 154.

Companion crops og rapsjordløpper

I forhold til forsøgsleddet uden companion crops og uden skadedyrsbekæmpelse har flere af companion crops nedsat larveangrebene lidt, men der er ikke tale om sikre forskelle. Behandling med skadedyrsmidler havde klart bedst effekt.

I tabel 10 ses resultatet af to forsøg, hvor effekten af vårbyg, vinterhvede, rug og blandingen af honningurt og blodkløver som companion crops, også kaldet ledsageafgrøder, i raps er belyst. Der er udsået to forskellige udsædsmængder af hvede i forsøgsled 4-5 og to udsædsmængder af rug i forsøgsled 6-7. Teorien ved at udså companion crops samtidig med rapsen er at "gemme" rapsen for rapsjordløpperne og at "fortynde" angrebene,

TABEL 10. Effekt af companion crops i raps mod rapsjordløpper. (K9)

Vinterraps	Stadie	Rapsjordløpper								Snegle				Plantebestand raps, planter/m²			Plantedække udlæg, pct. dækning			Hkg frø af standard- kvalitet pr. ha		
		Pct. planter med gnav		Pct. bortgnavet bladareal			Pct. plan- ter med larver	Pct. planter med larver el. spor i hoved- skud	Pct. planter med gnav		Pct. bort- gnavet bladareal		Udb. og mer- udb.							Net- to-mer- udb.		
														12/9	12/10	12/9	29/9	12/10	1/4		29/9	12/10
		2025. 2 forsøg																				
1. Raps uden udlæg	-	18,0	64,5	1,5	6,0	6,5	38,4	9,8	6,5	7,3	0,5	0,5	45,2	40,4	25,4	-	-	-	50,6	-		
2. 0,15 kg Lamdex	Ved beg. angreb																					
0,1 kg Kaiso Sorbie	Primo oktober	18,0	57,4	1,8	3,1	3,5	10,3	3,1	3,0	4,3	0,5	0,5	46,4	42,8	30,8	-	-	-	-0,8	-1,6		
3. Vårbyg, 150 planter/m²	-	14,2	57,4	1,2	5,2	4,8	23,1	3,3	6,6	5,0	1,1	0,5	38,0	38,0	32,0	32,5	33,6	5,7	1,3	-		
4. Vinterhvede, 150 planter/m²	-	15,7	63,3	1,4	5,7	6,5	29,4	5,6	3,8	6,3	0,9	1,4	44,8	45,2	31,2	20,5	19,5	8,0	-0,9	-		
5. Vinterhvede, 300 planter/m²	-	19,5	59,8	1,9	4,9	3,6	24,2	5,4	4,1	4,3	0,6	0,5	42,4	41,6	29,2	38,5	34,5	7,5	-1,6	-		
6. Rug, 150 planter/m²	-	18,5	59,3	1,9	4,8	5,1	39,0	12,4	2,5	3,1	0,5	0,5	41,2	44,4	29,8	28,5	26,0	7,0	0,4	-		
7. Rug, 300 planter/m²	-	15,4	62,8	1,7	3,7	4,7	27,1	10,2	4,8	4,8	0,7	0,5	39,2	44,0	29,0	49,0	48,5	8,5	-2,2	-		
8. Honningurt, 4 kg/ha + blodkløver, 2 kg/ha	-	16,8	62,3	1,6	3,8	3,2	23,0	10,0	4,5	4,5	0,5	0,5	39,2	40,8	28,0	51,0	54,0	7,5	-0,5	-		
LSD		5,2		1,7	1,9	15,6																ns

Forsøgsled 8 med honningurt og blodkløver som companion crops i forsøg 001 i tabel 10 fotograferet 28 dage efter fremspiring.

fordi nogle af gnavene sker i de udsåede planter. Rapsjordlopperne æder dog ikke korn, men æder companion crops bestående af korsblomstrede arter.

Forsøgene er sået 20. hhv. 31. august. I forsøgsled 2 er der udført en behandling med Lamdex rettet mod de voksne rapsjordloppers bladgnav og senere også med Kaiso Sorbie, som er rettet mod rapsjordloppers larver. Der har ikke været anvendt skadedyrsmidler i forsøgsled 1 og 3-8. Kornet er i de to forsøg nedvisnet med Agil 4. hhv. 15. oktober, og der er udført to behandlinger med Belkar mod ukrudt.

Der er regnet statistik på skadedyrsangrebene, hvor det har været muligt. Ses på procent bortgnavet bladareal, så er angrebene blevet mest reduceret ved bekæmpelse i forsøgsled 2. Sammenlignes forsøgsled 1 med de forskellige companion crops, så har rug og blandingen med honningurt og blodkløver reduceret bladangrebene mest, og forskellene har i flere tilfælde været statistisk sikre. Procent planter med larver er blevet klart mest reduceret i forsøgsled 2, hvor der er anvendt skadedyrsmidler. Angrebene er også blevet reduceret i flere af de

øvrige forsøgsled, men der er i ingen tilfælde tale om sikre forskelle mellem forsøgsled 1 og forsøgsled 3-8.

Af udbyttedata fremgår, at der ikke har været sikre udbytteforskelle mellem leddene. Dette gælder også i begge enkeltforsøg. Udlæggene af companion crops har således ikke taget magten fra rapsen. Det højeste plantedække af udlægsafgrøden har været i forsøgsled 7 og 8, og der har været en tendens til et udbyttetab ved den høje udsædsmængde af rug.

I 2024 har der også været udført landsforsøg med companion crops, men efter en lidt anden forsøgsplan. Der henvises til LANDSFORSØGENE 2024 side 152.

Registreringsnet for bladribbesnudebiller

Forekomsten af bladribbesnudebiller i vinterraps er igen i foråret 2025 fulgt i Planteavlskonsulenternes Registreringsnet fra primo marts til slutningen af april via gule fangbakker på ca. 24 lokaliteter. Se resultaterne i tabel 11. Der har været udsat fire fangbakker pr. mark, hvor én fangbakke har været udsat ved hegn med træer eller buske, og de tre andre har været udsat med ca. 75-100 meters afstand inde i markerne. Indtil 2024 har der kun været udsat to fangbakker pr. mark og inde i markerne. En undersøgelse i 2023 viste dog, at der ofte findes flest bladribbesnudebiller ved hegn og træer, fordi de overvintrer her, og at der er variation i fangsterne i fangbakkerne i marken.

Ca. 1. juni er angrebsgraden af bladribbesnudebillelarver opgjort i det ubehandlede område omkring fangbakkerne. Der er udtaget i alt 20 planter omkring hver af de to fangbakker inde i marken, og stænglerne er flækket for at bedømme larveangrebene. Procent angrebne planter og cm stængel med indvendigt råd er opgjort. Da det er meget tidskrævende at bedømme larveangreb, fordi alle stængler skal flækkes, er der kun bedømt angreb omkring to fangbakker og inde i marken.

Procent angrebne planter siger ikke noget om angrebsstyrken, da omfanget af gnav inde i stænglen kan variere meget. Antal larver pr. angrebne stængel er ikke bedømt, fordi antallet er afhængigt af bedømmelsestidspunktet, da larverne efterhånden forlader stænglerne for at forpuppe sig i jorden. Tidspunktet varierer fra år til år og fra mark til mark og afhænger af temperaturforholdene i foråret. Angrebene skal være mere udbredte inde i stænglerne, før det tillægges betydning. Gnav i stæng-